

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Vykonávateľ Plánu obnovy a odolnosti SR

POLITIKA BOJA PROTI PODVODOM

Plánu obnovy a odolnosti SR

Úvod

Vykonávateľ pre Plán obnovy a odolnosti SR (ďalej len „*Plán obnovy*“), ktorým je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, sa zaväzuje zachovávať vysoké právne, etické a morálne štandardy, dodržiavať zásady integrity, objektivity a čestnosti a vďaka spôsobu, akým vykonáva svoju činnosť chce byť vnímaný ako **subjekt, ktorý bojuje proti podvodom a korupcii**. Tento záväzok musí byť spoločný pre všetkých zamestnancov. Cieľom tejto politiky je podporiť kultúru, ktorá odrádza od podvodnej činnosti a uľahčiť prevenciu a odhaľovanie podvodov, ako aj tvorbu postupov, ktoré pomôžu pri vyšetrení podvodov a súvisiacich trestných činov a ktoré zabezpečia, že sa takéto prípady riešia včas a vhodným spôsobom. Zaviedol sa postup na **zverejňovanie situácií, pri ktorých dochádza ku konfliktu záujmov**.

Pojem podvod sa bežne používa na opisanie širokej škály prehrškov vrátane krádeží, korupcie, sprenevery, podplácania, falšovania, skresľovania, pranie špinavých peňazí a zamlčovania dôležitých skutočností. Často sa s ním spája podvodné konanie s cieľom osobného zisku, zisku pre prepojené osoby alebo tretie strany a zároveň strata pre inú stranu - úmysel je kľúčovým prvkom, ktorý odlišuje podvody od nezrovnalostí. Podvod nemá iba potenciálny finančný dopad, ale môže poškodiť aj povest' organizácie zodpovednej za efektívne a účinné riadenie finančných prostriedkov. Tento aspekt je mimoriadne dôležitý v prípade organizácií verejnej správy zodpovedných za riadenie fondov Európskej únie (ďalej len „*EÚ*“). Korupcia je zneužitie právomoci na vlastné obohatenie. Ku konfliktu záujmov dochádza vtedy, keď je ohrozený nestranný a objektívny výkon úradných funkcií z dôvodov, medzi ktoré patrí rodinný život, citový život, politická spriaznenosť alebo spriaznenosť na základe štátnej príslušnosti, ekonomický záujem alebo akýkoľvek iný spoločný záujem, napr. so žiadateľom alebo príjemcom prostriedkov z fondov EÚ.

Zodpovednosti

V rámci vykonávateľa bola celková zodpovednosť za riadenie rizika podvodu a korupcie delegovaná na odbor nezrovnalostí a auditov, ktorý nesie zodpovednosť za:

- vykonávanie pravidelného vyhodnocovania rizík podvodov v spolupráci s Pracovnou skupinou pre riadenie rizík podvodov;
- vytvorenie účinnej politiky boja proti podvodom a riešenia podvodov;
- zabezpečenie informovanosti zamestnancov o podvodoch a vzdelávania;
- zabezpečenie, aby vykonávateľ bezodkladne odovzdal vyšetrenie prípadov podvodov príslušným vyšetrovacím orgánom.

Zamestnanci vykonávateľa sú zodpovední za každodenné riadenie rizík podvodov a akčných plánov tak, ako je uvedené v hodnotení rizík podvodov a najmä za:

- zabezpečenie, aby v rámci ich pôsobnosti existoval primeraný systém vnútornej kontroly;
- prevenciu a odhaľovanie podvodov;
- zabezpečenie náležitej starostlivosti a vykonanie preventívnych opatrení v prípade podozrenia z podvodu;
- prijímanie nápravných opatrení, vrátane prípadných správnych sankcií, ak je to relevantné.

Oznamovanie podvodov

Vykonávateľ má zavedené postupy na oznamovanie podvodov, a to interne, ako aj Európskemu úradu pre boj proti podvodom. Zamestnanci vykonávateľa, ostatné subjekty, ktoré sú zapojené do implementácie Plánu obnovy (prijímateľ, partnerské organizácie), prípadne verejnosť môžu oznamovať všetky podozrenia z nedovoleného konania. Vykonávateľ potvrdí prijatie oznámenia o podozrení. Oznámenie môže byť podané:

- a) listom,
- b) emailom na adresu podvody.poo@employment.gov.sk

Okrem prípadov podozrenia z nedovoleného konania môže každá osoba alebo subjekt, ktorý sa domnieva, že v rámci realizácie Plánu obnovy prebieha nesprávny postup realizácie, riadenia alebo kontroly, podať podnet generálnemu riaditeľovi sekcie fondov EÚ na adresu:

Vykonávateľ zaobchádza so všetkými oznámeniami o údajnom nedovolenom konaní prísne dôverne. Všetky oznámené podvody sa budú riešiť v najprísnejšej tajnosti a v súlade so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Oznámenia je možné podať aj anonymne.

Všetky vyšetrovania, ktoré vedie vykonávateľ, sú spravodlivé a nestranné, s náležitým ohľadom na práva všetkých zainteresovaných osôb alebo subjektov. Na osoby podozrivé z nedovoleného konania sa vzťahuje prezumpcia neviny.

Opatrenia proti podvodom

Vykonávateľ zaviedol primerané opatrenia proti podvodom na základe dôkladného hodnotenia rizík podvodov. Na zisťovanie rizikových operácií zabezpečuje, aby si zamestnanci boli vedomí rizík podvodov a absolvovali školenie v oblasti boja proti podvodom. Vykonávateľ dôrazne a promptne skúma všetky prípady podozrení z podvodu a prípady skutočných podvodov, aby v prípade potreby zlepšil vnútorný systém riadenia a kontroly.

Postupy na preskúvanie podvodov a protispoločenského správania

Každý zamestnanec vykonávateľa, ktorý sa pri svojej práci stretne s možnou protispoločenskou činnosťou, je povinný podať podnet v súlade so zákonom č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a smernicou č. 19/2015 z 22. júna 2015 o postupe MPSVR SR pri uplatňovaní Zákona č. 54/2019 Z.z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vykonávateľ v prípade potvrdenia podvodu prijme určité opatrenia:

- vykonávateľ na základe výsledkov hodnotenia rizík podvodu prijme účinné opatrenia za účelom odstránenia, prípadne zníženia rizík podvodu.
- vykonávateľ oznámi podozrenia z podvodu Odboru Národný úrad pre OLAF (Európsky úrad pre boj proti podvodom) v súlade s pokynmi na nahlásenie,
- v prípade identifikovania neoprávnených výdavkov, ktoré vykazujú znaky podvodu, vykonávateľ podnikne kroky na spätné získanie protiprávne použitých finančných prostriedkov,
- v prípade potvrdenia podvodného konania, vykonávateľ môže uplatniť 100 % korekciu na súvisiace výdavky a vymáhať ich od prijímateľa,
- v prípade, že súd potvrdí rozsudkom, že v súvislosti s realizáciou Plánu obnovy prišlo k spáchaniu trestného činu vykonávateľ môže odstúpiť od Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu a zabezpečiť všetky kroky vedúce k vráteniu poskytnutých finančných prostriedkov v spolupráci s Odborom právnych služieb,
- vykonávateľ po identifikácii podozrení a po vykonaní sebahodnotenia prehodnotí, prípadne upraví všetky súvisiace systémy implementácie a kontroly Plánu obnovy, u ktorých existuje možnosť, že vytvárajú priestor na potenciálny výskyt a opakovanie podvodu,
- fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá bola zaangažovaná do nedovoleného konania, môže vykonávateľ vylúčiť z účasti na realizácii Plánu obnovy,
- fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá bola právoplatne odsúdená za trestný čin spáchaný v súvislosti s realizáciou projektov podporených prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR musí vykonávateľ vylúčiť z účasti na realizácii Plánu obnovy.

Záver

Podvody sa môžu prejavovať mnohými rôznymi spôsobmi. Vykonávateľ uplatňuje politiku nulovej tolerancie voči podvodom a korupcii a má zavedený spoľahlivý systém kontroly, ktorý je navrhnutý tak, aby sa v najväčšej možnej miere